

Wahls väg

I Mats Wahls bitvis plågsamma uppväxtskildring *Medicinn mannen* lyssnar jag till hans livsresa. Inom ramen för ett samtal med en ansiktslös analytiker, skapas distans till en text som rimligen gjort ont att skriva.

Författarens förklädda självmordsförsök med droger i sin ungdom på 60-talet var återkommande och brutala, men det är uppväxtårens brist på bekräftelse, tillhörighet och kärlek som kastar långa skuggor upp i vuxen ålder. Wahls "reseskildring" når läsaren effektivt.

Texten på djupet, fylld av välfunna liknelser, med ironiska kommentarer och infallsrika sidoblickar, inbjuder till närläsning. Ur sin utvecklingshistoria, skriven med en driven berättares sinne för dramatik, fiskar Wahl efter sanningen med stort S, och på så stora djup, att den ibland möjligen når den inbitne fiskaren själv.

Som läsare sugas jag ändå med av hans ordströmmar in i berättelsen om den klene pojken på Gotland, ofrivilligt fjärrad från sin mor och tidigt åtskild från sin far. Och jag drabbas då och då av "rycket i reven" när Wahl krokar en sanning om barndomen.

Det övergivna barnet, utsatt för de vuxnas skrämmande omtankar, drar sina slutsatser om hur världen ser ut. Den dödsföraktande tonåringen i Stockholm med kanylen i kavajen och lånekort på biblioteket, ser hur vuxenvärlden ser, men hur den vägrar förstå. Han famlar i minnet efter skuggor som växt sig in i personligheten, skapat felkodningar och destruktiva beteenden. Hans vänner dör, han blir själv, långt senare, sjuk. Han drar på sig mer skuld.

Mats Wahls första bok, *På spaning efter växandets punkt: handbok i praktisk pedagogik*, från 1978, skrevs när han var bara drygt trettio år gammal. En handbok som en gång i tiden

låg i alla lärarrum. Samme upphovsman – fast ändå inte. Wahls pedagogiska handbok bär på hans egen karta som ung. *Medicinmannen* blir den förlorade pusselbiten. Han ger som skrivande tidsresenär i *Medicinmannen* minnen av pojkårens fantasier och vuxenblivandets svåra passager. Han backar sin självutlämnade sjuttonåring med en vuxens oro, fram och åter i tid, fram till sina första erfarenheter som speciallärare i arbetet med de svåra barnen. Han ser från "båda hållen".

Ungefär där kliver Mats Wahl ur sin tidsfarkost och börjar snickra på en slags stridsskrift om individens olycka och om samhällets ovilja att hjälpa de som självmedicinerar. Men i en värld där Biggest loser snart är den dominerande terapiformen, känns ropen efter human behandling av de tungt beroende, som en röst i öknen.

Olyckan i alla former söker oss. Sakframställan och domslut pågår livet ut och slumpen, oviljan eller tvånget att upprepa drabbar, med konsekvens in i nutid, Wahls starkaste medicin förblir hans förmåga att berätta.

Text: Mikael Österberg

Foto: Liv Hök

Medicinmannen

Mats Wahl

Carlsson bokförlag

MEDICIN MANNEN

MATS
WAHL

CARLSSONS

